

ATHORA actiam

Duurzaam Beleggen

Kwartaalrapport 4^e kwartaal 2022

Inhoudsopgave

Ontwikkelingen

Nieuws en trends in het vierde kwartaal – 3

Thema onder de loep

COP27, een “last call for action”? – 5

Impact

Beleggen met impact – 7

Stewardship

Engagements en stemmen – 8

Belegbaar universum

Nieuwe in- en uitsluitingen – 15

Doelstellingen

Voortgang op doelstellingen – 18

Dennis van der Putten

Hoofd Sustainability & Corporate Strategy

Mijn favoriete beschrijving van duurzaamheid is een oude Griekse wijsheid die ongeveer zo luidt: ‘In een duurzame samenleving planten oude mensen bomen in wier schaduw ze zelf nooit zullen zitten’. Een prachtige overtuiging dat ouderen de wereld beter over willen dragen aan de jongeren. De vraag is of dit nog altijd op gaat. Tijdens een vlammend betoog op het World Economic Forum 2023 in Davos, vertelde Al Gore dat hij een groeiende kloof ziet tussen jong en oud. Opvallend genoeg de jongeren zich veel meer zorgen lijken te maken over klimaatveranderingen dan oudere generaties.

De oudere generatie op sleutelposities doet aantoonbaar te weinig om klimaatverandering tegen te gaan. We blijven doorlopend nieuwe records neerzetten als het gaat om het uitstoten van bijvoorbeeld CO₂. Klimaatverandering versnelt in termen van verandering en heftigheid. Enorme plaatselijke neerslag of juiste extreme temperaturen en perioden van droogte. Uiteindelijk zal dit leiden tot een geschat aantal van 1 miljard klimaatvluchtelingen. En wat doen wij? Veel blabla en weinig tot geen actie. We maken een klimaatontkenner directeur van de Wereldbank. Op de laatste klimaatconferentie (COP27) was het verboden om te praten over het verminderen van het gebruik van olie, gas en kolen. Van oudsher hebben mensen met een hoge positie binnen de fossiele brandstofsector een sterk en politiek geëngageerd netwerk. ‘We are failing badly’. Aldus vrij vertaald naar Al Gore. Overigens was Davos volledig sneeuwvrij dit jaar als gevolg van hoge temperaturen.

Gore is niet de enige die zich zorgen maakt om een tweespalt. Larry Fink van BlackRock vertelde over het grote verschil in duurzaam investeren tussen Amerika en Europa. Het brede beeld dat geschetst wordt door Fink is dat Amerikanen niet geloven in klimaatverandering of in ieder geval niet gecharmeerd zijn van een vermogensbeheerder die daar proactief een stelling inneemt. Tegelijk is het verwijt dat er juist te weinig wordt gedaan om klimaatverandering tegen te gaan. Daarbij is er tegelijkertijd sprake van polarisatie waarbij er in toenemende mate op de persoon wordt gespeeld.

Omdat we onze kostbare tijd nog steeds met name besteden aan discussies, terwijl de bewijzen en de gevolgen van klimaatverandering zich opstapelen, wordt er door IPR (Inevitable Policy Response) voorspeld dat er uiteindelijk een krachtig en abrupt politiek ingrijpen komt dat zal leiden tot wanorde. Het lijkt alsof we op dit moment wachten tot jongeren zelf maar de benodigde bomen gaan planten.

Algemene ontwikkelingen

Nieuws en trends in het vierde kwartaal van 2022

Balans opmaken aangaande klimaatactieplannen

De Nederlandse financiële sector heeft zich in juli 2019 met de ondertekening van het klimaatcommitment gecommitteerd bij te dragen aan de uitvoering van het Akkoord van Parijs en het Klimaatakkoord. Banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders die het klimaatcommitment hebben ondertekend, hebben afgesproken vanaf boekjaar 2020 te rapporteren over het CO₂-gehalte van hun relevante financieringen en beleggingen. Uiterlijk eind 2022 moeten zij hierbij actieplannen, inclusief reductiedoelstellingen voor 2030, bekendmaken. Dit initiatief van de financiële sector was uniek in de wereld en een belangrijk signaal dat ook de financiële sector het belang van de aanpak van klimaatverandering erkent.

De rol van de financiële sector bij de transitie naar een duurzame economie wordt steeds breder erkend. Zo stond het thema klimaatfinanciering tijdens de jaarlijkse klimaatconferentie van de Verenigde Naties (COP27) in Egypte hoog op de agenda, onder meer vanwege de zorgwekkende constatering dat de huidige wereldwijde klimaatfinancieringsstromen ontoereikend zijn de doelstellingen van het Akkoord van Parijs te halen. Daarbuiten maken verschillende maatschappelijke organisaties zich sterk voor het verduurzamen van de investeringen van financiële ondernemingen, worden actieplannen van bedrijven ook door derde partijen kritisch tegen het licht gehouden en klinkt steeds vaker de roep om wetgeving.

Door koepelorganisaties is het afgelopen jaar werk verricht om de vergelijkbaarheid van de rapportages te vergroten en de monitoringsmogelijkheden te verbeteren. Het voorlopige resultaat hiervan is de door de koepelorganisaties opgestelde en in oktober 2022 gepubliceerde [Leidraad voor relevante financieringen, beleggingen en actieplannen](#). Hierin is onder meer het uitgangspunt opgenomen dat in principe alle financieringen en beleggingen relevant zijn, met uitzondering van de categorieën waarvoor de broeikasgasemissies verwaarloosbaar zijn.

De jaarlijkse voortgangsrapportage die wordt opgesteld vanuit het Klimaatcommitment laat zien dat naar verwachting 96% van de

ondertekenaars voor het einde van 2022 een actieplan heeft. Daarbij geeft de meerderheid aan ook doelstellingen voor 2030 te zullen opnemen. De volgende voortgangsrapportage, waarvoor ondertekenaars begin januari 2023 input leveren, zal volledig gewijd zijn aan de voortgang op actieplannen inclusief reductiedoelstellingen voor 2030.

De voortgangsrapportage wordt in het eerste kwartaal van 2023 gepubliceerd, waarna de minister van Financiën de balans opmaakt ten aanzien van de voortgang over de volle breedte van het Klimaatcommitment. Ook publiceert de Eerlijke Geldwijzer in hetzelfde kwartaal naar verwachting een onderzoek naar de actieplannen van de ondertekenaars.

SFDR level 2 gaat “live”

Om duurzaam beleggen in de hele Europese Unie te promoten, heeft de Europese Commissie verschillende regelgevingsinitiatieven ontwikkeld. Daarvan is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) een van de belangrijkste. In de SFDR is nader uitgewerkt aan welke standaarden de duurzaamheidsinformatie moet voldoen.

Het eerste deel (level I) van de SFDR ging in per maart 2021. Dit betrof het openbaar maken van informatie over producten en de entiteit, waarbij verzekeraars in eigen bewoordingen en in een eigen format de informatie mochten leveren. Per 1 januari 2023 gaat ook level 2 van de SFDR in. Hierin wordt voorgeschreven hoe, in welk format en waar er in de precontractuele informatie, jaarverslagen en op de website informatie gegeven moet worden.

Praktisch betekent dit dat verzekeraars duurzaamheidsinformatie moeten publiceren, waarin de mate afhankelijk is van of zij wel of geen producten met een beleggingscomponent aanbieden. Alle verzekeraars zullen ten minste per 1 januari 2023 moeten rapporteren welk deel van de beleggingsportefeuille ‘eligible’ is onder de EU-Taxonomie en vanaf 1 januari 2024 moet het deel van de portefeuille ook ‘aligned’ zijn met diezelfde taxonomie.

Thema onder de loep

COP27, een “last call for action”?

Conference of the Parties

Met bijna twee dagen vertraging eindigde in november de 27e klimaatconferentie van de Verenigde Naties (COP27) in Egypte. Na lange en moeizame onderhandelingen werd er uiteindelijk een gezamenlijke verklaring aangenomen, het Sharm el-Sheikh Implementation Plan. Hoofdpunt in het bereikte akkoord is dat er een fonds wordt opgezet om arme landen te compenseren die extra kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering. Daarnaast was er tijdens de top, ondanks de wereldwijde inflatie en meervoudige crises, de bevestiging dat wordt vastgehouden aan de maximale stijging van de temperatuur op aarde van 1,5 graad Celsius.

Het eindresultaat van twee weken COP27 zorgde voor verdeelde reacties: ontwikkelingslanden zijn erg enthousiast, de meeste westerse landen, met name de Verenigde Staten en Europa, inclusief Nederland, noemen het resultaat teleurstellend. Maar hoe kijken beleggers hiernaar en wat is de rol van de financiële sector in het halen van de doelstellingen van het Akkoord van Parijs?

Voorzichtig optimistisch of ronduit sceptisch?

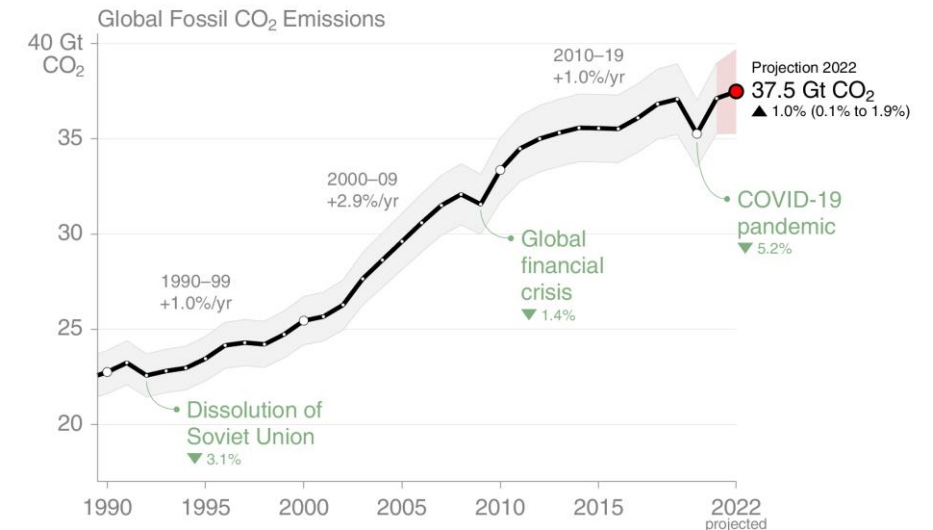
In een aantal opzichten kunnen we optimistisch zijn over de stand van zaken na COP27. Zo hebben Amerikaanse politici de inflatiebeperkingswet aangenomen, de grootste investering in de aanpak van klimaatverandering in de geschiedenis van de Verenigde Staten. Ook is de nipte verkiezingsoverwinning van president Lula goed nieuws voor de Braziliaanse regenwouden.

Tegelijkertijd zetten Europese beleidsmakers zich in voor Fit for 55 – het EU-plan voor een groene transitie. De nieuw gekozen Australische regering heeft de wereldwijde methaanovereenkomst ondertekend. Kenia heeft toegezegd vijftien miljard bomen te planten, terwijl drieduizend bedrijven en financiële instellingen hun producten en activiteiten koolstofarm maken volgens wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen.

Maar in andere opzichten zijn er voldoende redenen pessimistisch te zijn. De illegale invasie van Rusland in Oekraïne heeft de energieprijzen

opgedreven. Politici schakelen, onder druk van de stijgende kosten van levensonderhoud, weer over op fossiele brandstoffen. Mede hierdoor bereikte de wereldwijde uitstoot in 2022 een recordhoogte (bron: [Global Carbon Project](#)). Zo stijgen de emissies door het gebruik van steenkool voor energieopwekking in Europa met bijna 7% en in India met 5%.

Ontwikkeling wereldwijde CO₂-uitstoot (bron: [Global Carbon Project](#))

Om op koers te liggen naar 1,5 graad Celsius moeten we de mondiale emissies voor 2030 halveren. Zoals geoloog Daniel Schrag zegt in de COP-toelichting in de Economist: “Dit staat zo ver van de werkelijkheid dat het een beetje absurd is”. Als we echt de doelstellingen van 1,5 graad Celsius willen halen, moeten we geld en moeite steken in de transitie van steenkool naar alternatieve energiebronnen zoals wind- en zonne-energie. Alle grootverbruikers hebben verklaard CO₂-neutraal te willen worden, maar de kloof tussen plannen maken en actie ondernemen is enorm. Van alle landen die het Akkoord van Parijs hebben ondertekend heeft geen van alle een plan dat voldoende ambitieus is. Laat staan dat ze ernaar handelen. Met uitzondering van één land: Gambia.

Thema onder de loep

COP27, een “last call for action”?

“Last call” voor actie

Eerder dit jaar stelde het Britse Climate Change Committee (CCC), een onafhankelijk comité dat de Britse regering adviseert, dat het overheidsbeleid achterblijft bij de klimaatambitie. Het CCC publiceerde een ruim 600 pagina's tellend rapport met 327 aanbevelingen, waarin wordt uiteengezet wat de regering moet doen om weer op schema te komen. Het beste wat de Britse regering kan doen om de COP-onderhandelingen te ondersteunen is de aanbevelingen van de CCC uit te voeren, een 'talk is cheap' letterlijk en figuurlijk.

Wat bedrijven kunnen doen is hun producten en activiteiten koolstofvrij maken, de Raad van Bestuur verantwoording laten afleggen over klimaatverandering, TCFD-rapporten publiceren, taxonomie-informatie (de uitgaven voor milieuvriendelijke activiteiten) publiceren, de toeleveringsketens CO₂-vrij maken en investeren in koolstofarme oplossingen.

Beleggers moeten op hun beurt verantwoording afleggen naar klanten in hoeverre duurzaamheidsdoelstellingen worden behaald. In toenemende mate, met name gedreven door rapportageverplichtingen vanuit de Europese Unie, kunnen beleggers zich daarbij niet langer verschuilen achter “vage” toezeggingen en ambities. Zij moeten rapporteren in welke mate er daadwerkelijk minder CO₂ wordt uitgestoten door bedrijven en landen waarin zij beleggen en of zij hiermee voldoen aan hun eigen reductiepaden. En dit is niet alleen meer langetermijndenken. Juist door concrete doelstellingen op te nemen richting 2030, wordt steeds duidelijker wie zich wel of niet houdt aan de belofte een bijdrage te leveren aan de doelstelling de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad Celsius.

Tegelijkertijd is het (nog) geen wettelijke verplichting om CO₂-uitstoot van beleggingsportefeuilles terug te dringen. De samenleving als geheel heeft daarom een belangrijke rol te spelen in het gebruikmaken van de toenemende transparantie die wordt opgelegd aan de financiële sector. Door van fondsaanbieders te vragen op wetenschap gebaseerde klimaatdoelstellingen op te nemen per beleggingscategorie en kritisch te

zijn als er onvoldoende voortgang wordt geboekt, kunnen voorlopers in de strijd tegen klimaatverandering worden beloond en achterblijvers worden gestimuleerd actie te ondernemen.

Een keerpunt?

Ongetwijfeld vormt COP27 een keerpunt – een moment voor regeringen, bedrijven en beleggers na te denken over hun vooruitgang en het vergroten van hun commitment. Veel nieuwe afspraken die in Sharm El Sheikh zijn gemaakt zullen van belang blijken te zijn.

We hebben echter dergelijke aankondigingen al eerder gezien. Een nieuw [partnerschap](#) om de regenwouden te beschermen, [governance](#) voor goede toezichtsystemen en een [overeenkomst](#) voor het 'waarmaken van beloften'. Maar na de lancering komen verantwoording en uitvoering. De enige maatstaf die telt is het niveau van de broeikasgasemissies in onze atmosfeer, een maatstaf die nog steeds oploopt.

The Inevitable Policy Response (IPR), een onderzoeksprogramma in opdracht van de UN Principles for Responsible Investment (PRI), voorspelt een versnelling van de politieke reacties op de klimaatverandering na de zogenaamde Global Stocktake (GST). De GST is een fundamenteel onderdeel van het Akkoord van Parijs dat wordt gebruikt om de uitvoering ervan te monitoren en de collectieve vooruitgang in het reduceren van CO₂-uitstoot te evalueren die is geboekt bij het bereiken van de overeengekomen doelstellingen.

De eerste inventarisatie vanuit de GST zal tijdens COP28 in 2023 worden afgerond en gepubliceerd. De IPR verwacht dat dit beleidsmakers tot actie zal dwingen – een verandering ten opzichte van wat we tot nu toe hebben gezien. Volgens de IPR zal de politieke reactie steeds krachtiger, abrupter en wanordelijker worden. Tegelijk is dit wel het beste waar we op mogen hopen gezien de terughoudendheid in harde commitments tijdens de klimaatconferentie in Egypte.

Impact

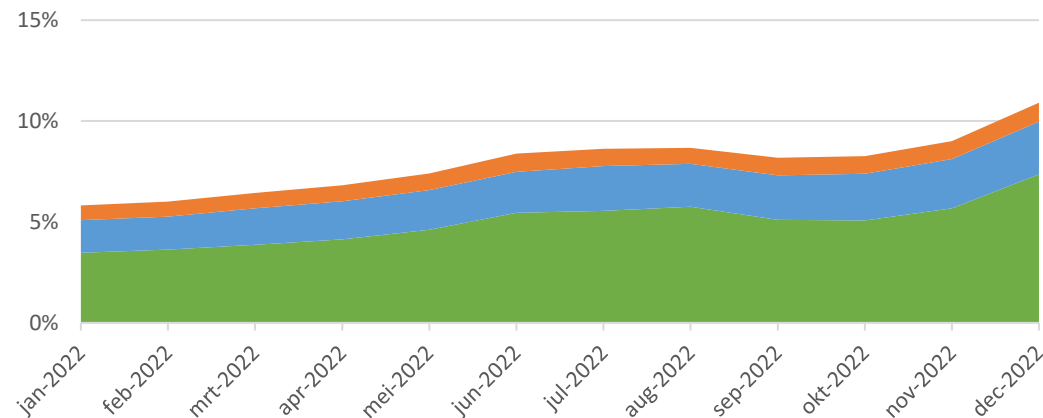
Beleggen met impact

Athora Netherlands streeft naar het creëren van positieve impact met haar beleggingen, onder andere via ES-obligaties. Er wordt onderscheid gemaakt naar de volgende categorieën van ESG-obligaties:

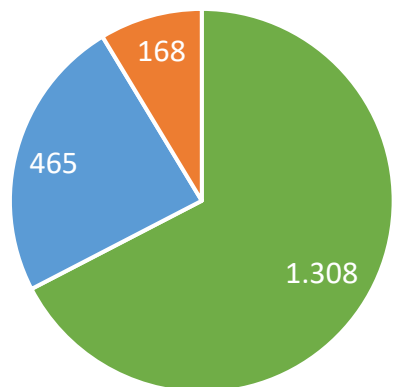
- Groen
- Duurzaam
- Sociaal

Onder duurzame obligaties vallen ook 'duurzaamheidsgerelateerde obligaties' (sustainability-linked bonds: SLB's). Dit zijn obligaties waarbij de uitgever extra rente op de obligatie betaalt als vooraf vastgestelde duurzame doelstellingen niet worden gehaald.

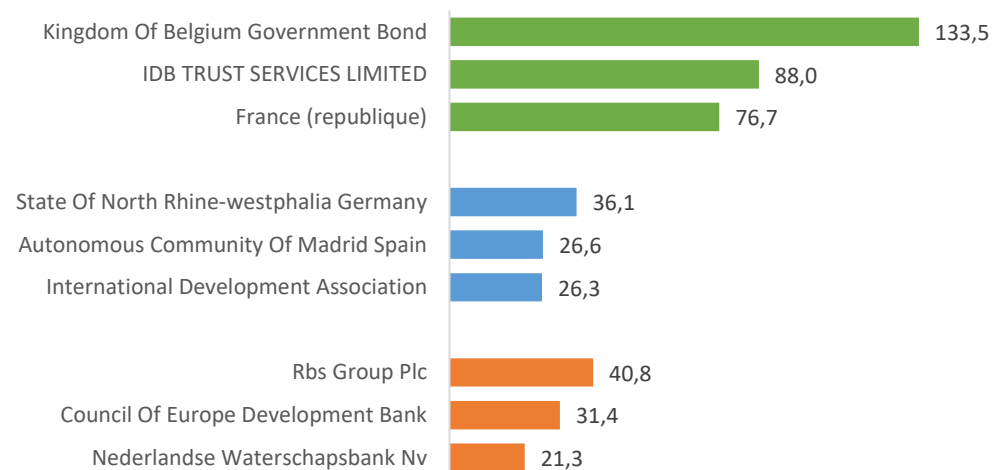
Ontwikkeling van ESG-obligaties (%) op totale obligatieportefeuille

Omvang ESG-obligaties per categorie (€ x mln)

Top 3 ESG-obligatiebeleggingen per categorie (€ x mln)*

* Per het vierde kwartaal van 2022 zijn ook de ESG-obligaties uit de Unit Linked-portefeuilles opgenomen in de top-3 beleggingen

Stewardship

Engagementcasus

De olie- en gassector speelt een cruciale rol bij het koolstofvrij maken van onze samenleving. De sector kan de verlaging van de wereldwijde uitstoot ondersteunen en tegelijkertijd een brede energiemix produceren die het veiligheidsniveau en gezonde levensomstandigheden in stand houdt.

De sector is omstreden vanwege de grote impact op het klimaat en er is discussie of deze bedrijven een plek verdienen in een duurzame beleggingsportefeuille. Athora Netherlands is van mening dat de sector een onmisbare rol speelt in het behalen van onze wereldwijde doelstellingen op het gebied van klimaatverandering, inclusief de doelstellingen in het actieplan voor de beleggingen van Athora Netherlands, door koolstofarme energieoplossingen te bieden. Athora Netherlands investeert alleen in geselecteerde bedrijven in deze sector die blijken geven van het aanpassingsvermogen voor een succesvolle energietransitie. Aangezien ze deze transitie nog niet volledig hebben bereikt, gebruiken we engagement om hen aan te moedigen hier sneller vooruitgang te boeken.

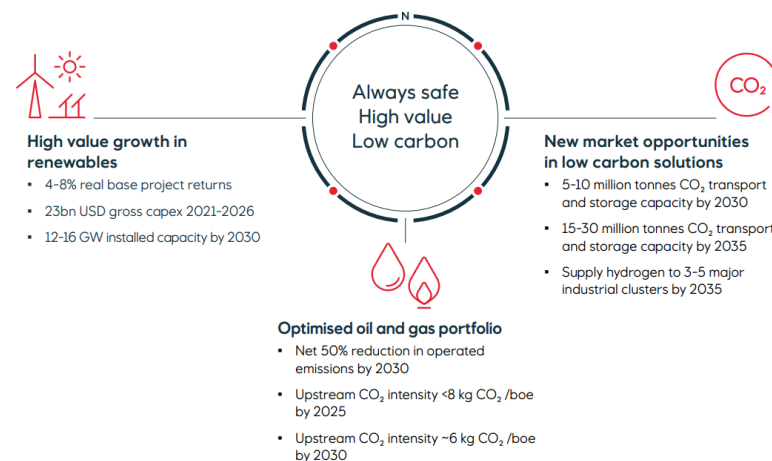
Een voorbeeld van een olie- en gasbedrijf waar engagement mee wordt gevoerd is Equinor. Athora Netherlands erkent dat Equinor verschillende stappen heeft ondernomen om zijn strategie af te stemmen op het doel om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad Celsius, door scope 1, 2 en 3 intensiteitsdoelstellingen voor emissiereductie vast te stellen voor de korte, middellange en lange termijn, maar de absolute reductiedoelstellingen hebben alleen betrekking op scope 1 en 2. Als olie- en gasbedrijf zijn absolute scope 3-reducties de sleutel tot het bereiken van een reële impact op het klimaat.

Onze doelstellingen voor de opdracht omvatten daarom de volgende doelstellingen en we zullen het komende jaar blijven aandringen op vooruitgang op deze punten:

- Stel een absolute scope 3-emissiereductiedoelstelling vast voor eigen

productie en verkochte producten in overeenstemming met een op het Akkoord van Parijs afgestemde wereldwijde emissiereductie.

- Stop de investeringen in greenfield-olieprojecten.
- Zorg ervoor dat eventuele uitbreidingen van de gasproductie aansluiten bij de EU-taxonomie: aantonen dat het gebruik ervan niet kan worden vervangen door bestaande alternatieven, en een tijdschema hebben dat is afgestemd op de potentiële vraag op korte termijn.
- Verhoog de ambities voor koolstofarme oplossingen door doelstellingen af te stemmen op de verwachte koolstofarme energiemix in het 1,5°C-scenario van het IEA. Volgens dit scenario zou in 2030 ongeveer 30% van de energiemix uit hernieuwbare bronnen moeten komen en in 2050 67%.
- Geef een gedetailleerde uitleg over hoe het decarbonisatieplan, zie onderstaande figuur, bijdraagt aan een wereldwijde vermindering van de uitstoot tegen 2030, in overeenstemming met het Akkoord van Parijs.

Equinor's energietransitieplan 2022

Stewardship

Aantal actieve engagements en geografische spreiding

2.724

aantal ondernemingen in
portefeuille

226

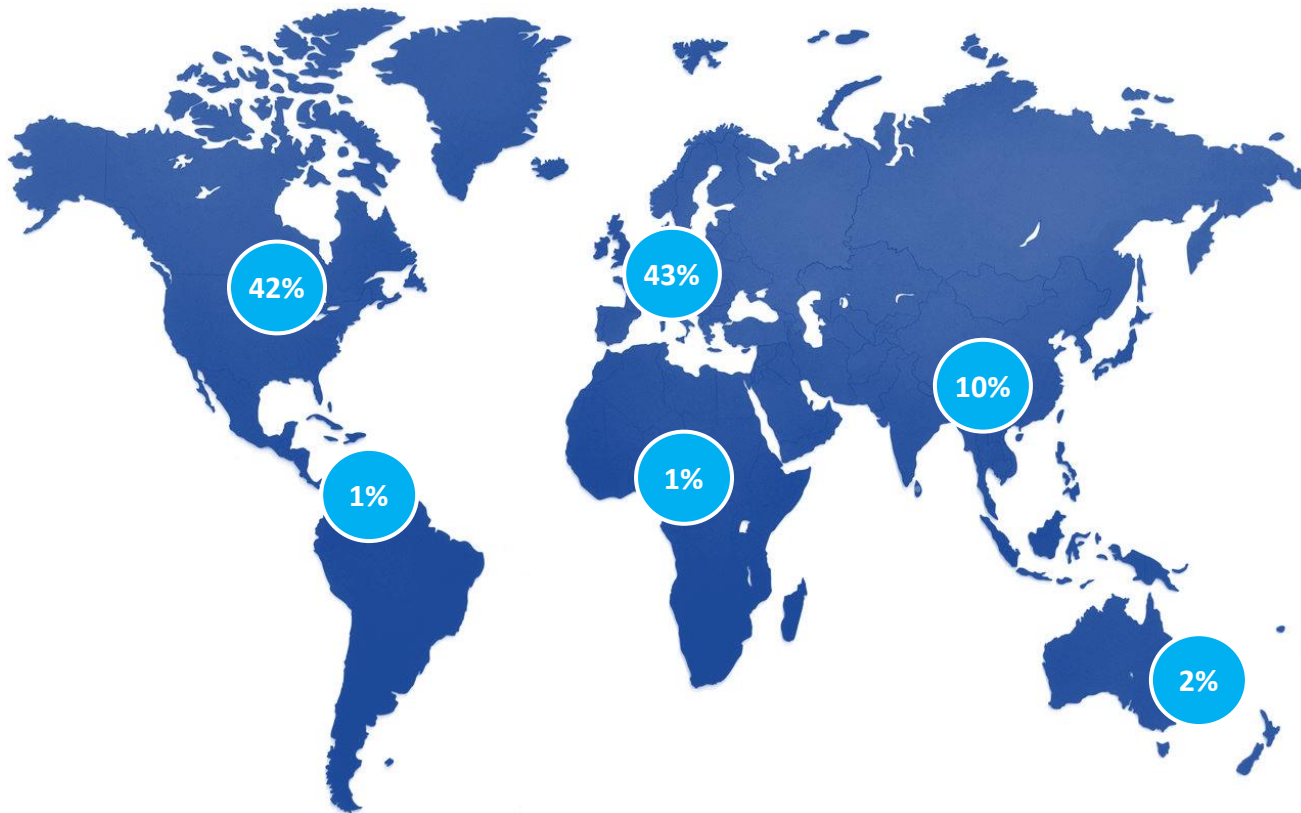
aantal ondernemingen
waarmee wordt geëngaged

341

actieve engagements

12%

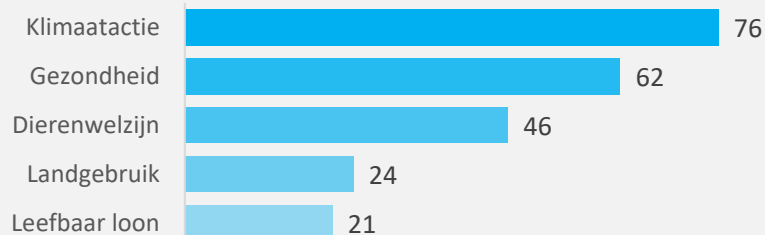
percentage van
portefeuille waar
engagement mee wordt
gevoerd

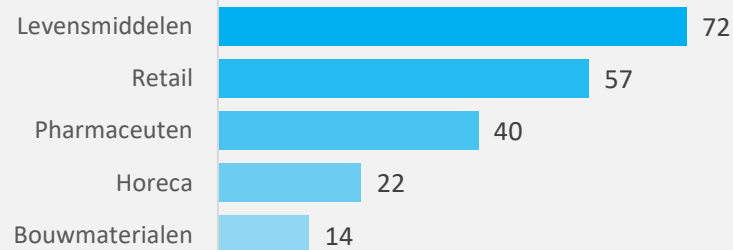
Stewardship

Onderwerpen, sectoren en voortgang van engagements

Top 5 onderwerpen (aantal)

Top 5 sectoren (aantal)

Voortgang over de afgelopen drie maanden **

Mijlpaal	Beschrijving	Aantal	Delta*
0	Doelstellingen vastgesteld en onderneming benaderd	37	-1
1	Onderneming bevestigt ontvangst correspondentie	7	+2
2	Doelstellingen besproken met de onderneming	2	0
3	Engagement in uitvoering	32	-1
	Doelstellingen bereikt	9	
	Engagement niet succesvol	0	

Van de 9 afgesloten engagements waren er 5 engagements onderdeel van het initiatief voor duurzaam bosbeheer dat door de Principles for Responsible Investment (PRI) in samenwerking met Ceres is uitgevoerd. Hoewel er relatief beperkte vooruitgang is geboekt op de doelstellingen van het initiatief, kan het engagement toch als succesvol worden beschouwd. Ontbossing is een complexe kwestie waarbij stapsgewijs vooruitgang wordt geboekt, te beginnen met de toezeggingen en het beleid dat wordt opgesteld door bedrijven om ontbossing tegen te gaan. De volgende stap is daadwerkelijk verandering te zien in de praktijk. Hiervoor blijft ACTIAM namens Athora Netherlands engagement voeren, bijvoorbeeld via het engagementcollectief van ACTIAM om via satellietbeelden in kaart te brengen of ontbossing daadwerkelijk wordt gestopt.

* Engagements waarvoor geen mijlpalen worden bijgehouden zijn niet in het overzicht opgenomen

** Verandering gemeten op basis van de engagement gevoerd namens de eigen rekening in afgelopen drie maanden

Stewardship

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen in tweede helft van 2022

In dit kwartaalrapport gaan we in op de stemactiviteiten van Athora Netherlands in de tweede helft van 2022. Aangezien stemmen op aandeelhoudersvergaderingen in veel landen een seizoensgebonden activiteit is, wordt in dit rapport de nadruk gelegd op de regio's en landen waar traditioneel veel vergaderingen in de tweede helft van het jaar plaatsvinden.

Twee van de grootste uitdagingen waarmee bedrijven momenteel worden geconfronteerd, zijn de groeiende ongelijkheid als gevolg van de stijgende kosten van levensonderhoud en de maatschappelijke druk om actie op het gebied van klimaat te versnellen. Deze thema's komen uitdrukkelijk terug in de stemactiviteiten in de tweede helft van 2022, wat een afspiegeling is van de visie van beleggers of een bedrijf op lange termijn waarde kan genereren voor alle belanghebbenden en om opkomende ESG-risico's het hoofd te bieden.

Stijgende kosten van levensonderhoud

Hoge inflatie en zorgen over een stagnerende economie zorgen voor een wereldwijde crisis in de kosten van levensonderhoud. Toenemende ongelijkheid is daardoor hoger op de agenda van beleggers komen te staan, mede met het oog op eventuele gevolgen, zoals politieke instabiliteit en dalende productiviteit. Hoewel overheden een belangrijke rol spelen ongelijkheid te bestrijden, wordt er ook van bedrijven verwacht dat zij de handschoen oppakken.

Zo werd er op de aandeelhoudersvergadering van de Britse supermarkt Sainsbury een aandeelhoudersvoorstel ingediend waarin het bedrijf werd gevraagd een geaccrediteerde werkgever voor leefbaar loon te worden. Een accreditatie zou garanderen dat alle werknemers van Sainsbury's en de werknemers van leveranciers een leefbaar loon ontvangen. De resolutie, ingediend door ShareAction namens tien beleggers, waaronder Athora Netherlands, werd gesteund door 17% van de aandeelhouders.

Versnellen van de klimaattransitie

Steeds meer bedrijven brengen hun klimaatstrategieën in stemming op aandeelhoudersvergaderingen. Hiermee vragen zij goedkeuring van aandeelhouders voor hun plannen, acties en veronderstellingen in de transitie naar klimaatneutraliteit. Athora Netherlands steunt de transparantie en betrokkenheid die bedrijven hiermee tentoonstellen, en maakt gebruik van het stemrecht om bedrijven te stimuleren om op wetenschap gebaseerde doelen vast te stellen en concrete actieplannen te publiceren.

Een voorbeeld hiervan is het Britse elektriciteits- en gasbedrijf, Het bedrijf bracht zijn klimaattransitieplan in stemming. Athora Netherlands heeft tegen goedkeuring van dit plan gestemd omdat het bedrijf er niet in was geslaagd kortetermijndoelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen vast te stellen. Daarnaast ontbrak in het klimaatplan informatie over hoe nieuwe investeringen zijn afgestemd op de inspanningen van het bedrijf om klimaatneutraal te worden. Dezelfde redenen zorgen ervoor dat Athora Netherlands ook tegen goedkeuring van het klimaattransitieplan van SSE stemde, een Brits energiebedrijf.

Ook buiten de energiesector is Athora Netherlands bezorgd over de mate waarin bedrijven zich daadwerkelijk committeren aan het reduceren van de klimaatimpact. Zo onthield Athora Netherlands zich van stemming bij de verkiezing van de voorzitter/CEO tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van Procter & Gamble vanwege zorgen over de manier waarop het bedrijf ontbossing aanpakt. Zo is onduidelijk hoe het bedrijf zich aan hun eigen ontbossingbeleid voldoet en is Athora Netherlands bezorgd over een te grote afhankelijkheid van certificeringsprogramma's om ervoor te zorgen dat de grondstoffen die het bedrijf inkoopt daadwerkelijk ontbossingsvrij zijn. Het bedrijf zou hier zelf meer op moeten toezien.

Ook de financiële sector speelt een sleutelrol in het reduceren van broeikasgasemissies en het aanpakken van de systeemrisico's van klimaatverandering. De financiering van de exploratie en uitbreiding ...

Stewardship

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen in tweede helft van 2022

... van de productie van fossiele brandstoffen is volgens Athora Netherlands niet in overeenstemming met het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5 graad Celsius. Athora Netherlands roept financiële instellingen van zware uitstoters daarom op uit te leggen dat hun leningen niet worden gebruikt voor nieuwe of uitbreidingen van de productie van fossiele brandstoffen. Hoewel dit een wereldwijd thema is, ligt het vergrootglas met name op Australië, een land dat nog sterk afhankelijk is van fossiele brandstoffen, zowel voor de eigen energievoorziening als voor export. Zo stemde Athora Netherlands voor aandeelhoudersresoluties op de vergaderingen van vier Australische banken: Commonwealth Bank of Australia, Westpac Banking Corporation, Australia & New Zealand Banking Group en National Australia Bank.

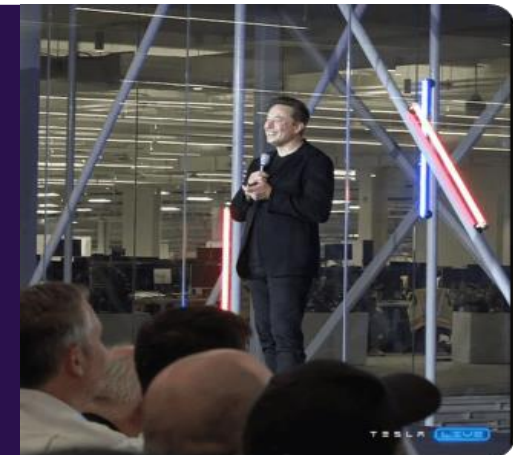
Diversiteit

De samenstelling van de bestuursraden en beperkte diversiteit bleven

het beleggerssentiment tijdens vergaderingen beïnvloeden. Hoewel dit een wereldwijd probleem is, waren er met name zorgen over onafhankelijkheid en diversiteit in India en China. Zo waren er bijvoorbeeld zorgen over de onafhankelijkheid en samenstelling van de raad van bestuur bij de Indiase Mahindra Bank, wat leidde tot een negatief stemadvies voor sommige van zijn bestuurders. Er waren ook zorgen over onafhankelijkheid en genderdiversiteit bij cementfabrikant ACC Limited, wat leidde tot een stem tegen de voorzitter van de raad van bestuur en de voorzitter van de benoemingscommissie. Ook zijn er zorgen geuit over het gebrek aan diversiteit en toezicht door de ESG-raad bij de Chinese farmaceut Yunnan Baiyao Group. De positie van Athora Netherlands met betrekking tot diversiteit en onafhankelijkheid in het bestuur resulteerde in het stemmen tegen de directeur en de president van het bedrijf wegens gebrek aan vrouwen in het bestuur en gebrek aan ESG-toezicht in het bestuur.

Uitgelicht: Autofabrikant Tesla

Tijdens de aandeelhoudersvergadering van autofabrikant Tesla werden er acht aandeelhoudersvoorstellen in stemming gebracht, waarvan er zeven werden gesteund door Athora Netherlands. Zo stemde Athora Netherlands voor voorstellen die het verplicht maakt transparanter te worden hoe het bedrijf intimidatie en discriminatie van beschermde werknemersklassen voorkomt. Daarnaast werd van het bedrijf gevraagd transparant te zijn over de gevolgen van verplichte arbitrage op werknemers en de werkcultuur. Gezien het aantal controverses waarmee Tesla de afgelopen jaren over deze kwesties te maken heeft gehad, stelt openbaarmaking beleggers in staat een vollediger beoordeling te maken van de potentiële risico's waar het bedrijf mee te maken kan krijgen. Athora Netherlands steunde zodoende ook een aandeelhoudersvoorstel te rapporteren over de voortdurende blootstelling van Tesla aan waterrisico's, met name in de context van Tesla's faciliteiten die zich in gebieden met waterschaarste bevinden. Tot op heden heeft het bedrijf nog geen informatie gerapporteerd over het watergebruik per locatie, de waterreductiedoelstellingen, mitigatiestrategieën of de impact van de acties van het bedrijf in gebieden met waterschaarste.

Beleggingsuniversum

Nieuwe in- en uitsluitingen

Alle organisaties waarin Athora Netherlands belegt worden onderzocht op milieu-, sociaal en governance (ESG) onderwerpen. De beoordelingscriteria voor deze onderwerpen staan in de Fundamentele Beleggingsbeginselen. Deze hebben betrekking op mensenrechten, fundamentele arbeidsrechten, corruptie, milieuvervuiling, wapens, dierenwelzijn en klant- en productintegriteit. De Fundamentele Beleggingsbeginselen komen voort uit internationale verdragen, overeenkomsten en 'best practices' en zijn te vinden op de website van Athora Netherlands. Daarnaast beoordeelt Athora Netherlands of ondernemingen de capaciteit hebben zich aan te passen aan de lopende transitie richting een duurzamere samenleving. Ondernemingen die deze capaciteit ontberen, creëren financiële risico's voor onze beleggingsportefeuille.

Landen

Staatsobligaties zijn een belangrijke beleggingscategorie voor Athora Netherlands en vormen een essentieel onderdeel van de strategie voor duurzaam beleggen. De Fundamentele Beleggingsbeginselen geven de ESG-criteria aan op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur die worden meegewogen bij de beleggingsbeslissingen.

Afgelopen kwartaal zijn alle landen in het universum van Athora Netherlands wederom onderzocht. Ondanks de vele ontwikkelingen op mondiaal niveau zijn er geen landen die Athora Netherlands heeft toegevoegd aan de uitsluitingenlijst noch heeft verwijderd van dit overzicht.

Ondernemingen

De volgende ondernemingen zijn dit kwartaal uitgesloten door het Comité op basis van reguliere screening:

- China United Network Communications Limited: dit Chinese staatsbedrijf is actief in de telecommunicatiesector en is uitgesloten omdat het in verband wordt gebracht met mogelijke mensenrechtenschendingen in Xinjiang. In deze Chinese provincie zou het bedrijf betrokken zijn bij het surveilleren van de lokale bevolking en andere initiatieven.

- Youngor Group: Youngor is een kledingproducent die mogelijk direct of indirect gebruikt maakt van Oeigoerse arbeiders via onrechtmatige arbeidsprogramma's. Hiermee voldoet het bedrijf niet aan het idee dat Athora Netherlands heeft met betrekking tot mensen- en arbeidsrechten.
- OFILM Group Co. Ltd: dit bedrijf lijkt mensen- en arbeidsrechten te schenden in Xinjiang. De product en distributeur van optische en opto-elektronische componenten zou naar verluidt Oeigoeren en andere etnische minderheden in dienst hebben genomen die betrokken zijn bij dwangarbeid als onderdeel van de programma's van de Chinese regering.
- Hoshine Silicon Industry: deze producent van siliconen en gerelateerd materiaal wordt ook genoemd voor zijn betrokkenheid bij de onderdrukking in Xinjiang. Het bedrijf heeft geen beleid op mensen- of arbeidsrechten noch worden er audits uitgevoerd in de fabrieken om mogelijke misstanden tegen te gaan.
- Brookfield Asset Management Inc, Brookfield Business Partners, Brookfield Renewable Partners LP, Brookfield Renewable Corp, Cameco Corp. Deze set aan bedrijven is actief in de financiële-, energie-, bouw- en infrasector. Via de dochteronderneming Westinghouse is het bedrijf betrokken bij nucleaire technologie en dit kan worden ingezet bij de productie van wapens. Hiermee voldoet het bedrijf niet aan het beleid van Athora Netherlands.
- JinkoSolar Holding Co., Ltd. Deze producent van zonnepanelen wordt eveneens beschuldigd van betrokkenheid bij het schenden van mensenrechten in Xinjiang en is daarom door Athora Netherlands uit het universum gesloten.
- Sandridge Energy: dit olie- en gasbedrijf heeft geen beleid, processen of doelstelling geformuleerd op het gebied van ESG. Voor een sector als deze acht Athora Netherlands dit als niet-adaptief en daarom is Sandridge uitgesloten voor eventuele beleggingen.
- Ranger Oil Corporation: ook dit olie- en gasbedrijf blijft achter op zijn collega's als het gaat om ESG-risico en het beheren hiervan. Ook is de onderneming weinig transparant over belangrijke processen.

Beleggingsuniversum

Nieuwe in- en uitsluitingen

- 361 Degrees International Limited: dit sportkledingmerk scoort slecht op zowel governance als milieu-indicatoren. Daarnaast is het bedrijf niet transparant over onder andere chemicaliën en de impact hiervan op het (lokale) milieu.
- CVR Partners LP: deze kunstmestproducent heeft geen programma's gerelateerd aan de gevolgen van het gebruik van hun producten – terwijl deze grote risico's voor het milieu met zich meebrengen.
- Duk San Neolux Co Ltd is een Koreaans bedrijf wat OLEDs maakt. Hierbij spelen giftige stoffen, uitstoot en afval een grote rol maar desondanks rapporteert het bedrijf hier niet over. Dit is niet in lijn met het idee wat Athora Netherlands heeft over transparantie en chemicaliën gebruik.
- PT Medco Energi Internasional Tbk: dit Indonesische olie- en gasbedrijf heeft geen doelen voor de uitstoot van scope 1 en scope 2 die in lijn zijn met het 1,5 graad scenario's – zoals gedefinieerd in het Akkoord van Parijs. Hiermee is het bedrijf aan het opereren buiten de planetaire grenzen en dit is niet in lijn met het beleid van Athora Netherlands.
- National Fuel Gas Company: National fuel gas is een gasbedrijf dat geen plannen heeft om over te schakelen van gas naar hernieuwbare energie, terwijl Athora Netherlands dit wel verwacht van een gasbedrijf.
- Pt Delta Dunia Makmur Tbk: een dochtermaatschappij van dit bedrijf is in het bezit van 10 kolenmijnen in Indonesië, zonder plannen voor de toekomst en eventuele uitfaseringsmethodes.
- Gulf Keystone Petroleum Limited: ook dit olie- en gasbedrijf heeft geen doelstelling om over te schakelen op hernieuwbare energiebronnen. Daarom is Gulf ook als niet-adaptief bestempeld.
- Kelt Exploration Ltd. Dit Canadese olie- en gasbedrijf heeft geen doelstellingen of plan om de transitie naar hernieuwbare energie te maken.
- Energean Oil & Gas Plc. Energean uit de UK heeft ook geen transitie plan en

bovendien stijgen de emissies over tijd en zijn deze ook nog hoger dan het gemiddelde van de industrie. Dit is niet wat Athora Netherlands verwacht van bedrijven in deze sector.

Behalve de voorgaande uitsluitingen die voor alle fondsen van Athora Netherlands gelden, zijn er ook ondernemingen uitgesloten van de Zwitserleven fondsen: Haichang Ocean Park Holdings Ltd, Bethel Automotive Safety Systems Co., Ltd., Sendas Distribuidora SA, Nahdi Medical Company, Chesapeake Energy Corporation, Hf Sinclair Corporation, C&D International Investment Group Ltd, Shandong Weifang, Hektas Ticaret, Iray Technology, Bank of Suzhou, Multiply Group, Q Holding, Dajin Heavy Industry Co., Ltd., Gaona Aero Material, Northeast Securities Co., Ltd., Beijing Yuanliu Hongyuan Electronic Tech, SG Micro Corp, Centerra Gold Inc., Kazakhstan Temir Zholy Finance B.V., Catcher Technology, Hino Motors, Ss&c Technologies, Fujian Funeng Co Ltd-A, Hokkaido Electric Power Co Inc, Pt Bumi Resources Tbk, Resolute Forest Products Inc., Alliance Resource Partners, L.P., Alliance Res Op/Finance, Ube Industries, Reliance Infrastructure Ltd, Union Andina De Cementos S.A.A, Sumitomo Osaka Cement Co Ltd, Dampskibsselskabet Norden A/S, Peabody Energy, Gujarat Mineral Development Corporation Limited, Nacco Industries, Inc., Enel Rossiya Pao, Ig Design Group Plc, Semapa - Sociedade De Investimento E Gestao, Sggs, S.A., Secil – Cia Geral De Cal E Cimento Sa, Schmolz+Bickenbach Ag, Schmolz+Bicken Lx Fin Sa, Bank Of India Ltd., Bank Of India (Saint Helier Branch), Bank Of India/London, Bank Of India/New York Ny, The Bank Of Baroda Limited, Bank Of Baroda/London, Bank Of Baroda/New York Ny, Triumph Bancorp Inc, Tbk Bank Ssb, Banca Pop Alto Adige, Equity Group Holdings Limited, Kommunalkredit Austria Ag, Banco Del Bajio S.A., Institucion De Banca Multiple, Fidelity Bank Plc, Fbn Holdings Plc, Au Small Finance Bank Ltd, Erste Abwicklungsanstalt, Meta Financial Group, Inc., Idbi Bank Limited, Idbi Bank Ltd/Gift-lfc, Live Oak Banking Co en Live Oak Bancshares Inc.

Beleggingsuniversum

Nieuwe in- en uitsluitingen

Gedurende afgelopen kwartaal zijn ondernemingen onderzocht die waren uitgesloten van de duurzame fondsen en positieve impactfondsen van Athora Netherlands. Een aantal van deze ondernemingen heeft zichzelf dusdanig verbeterd dat Athora Netherlands hen weer belegbaar acht voor de complete fondsenrange.

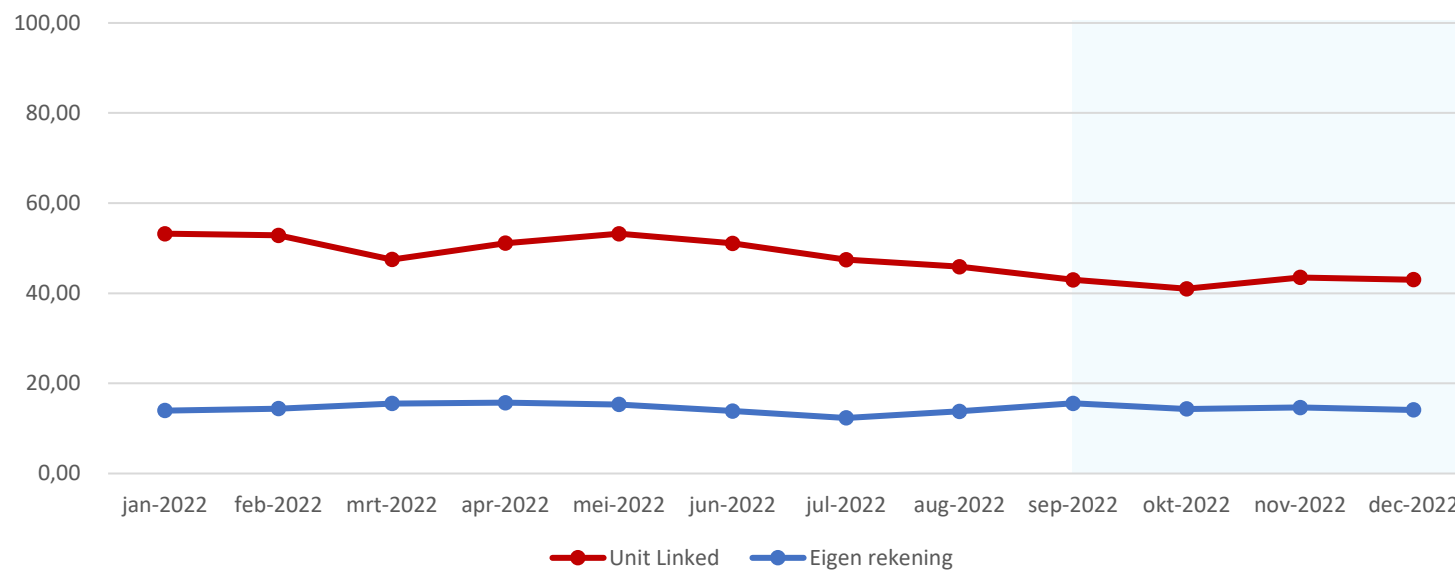
Het gaat om de bedrijven: Japan Post Bank, RWE, Barclays PLC, Barclays Bank PLC, Barclays Bank UK PLC, Barclays Bank Plc-new York Br, CIFI Holdings, International Distribution Services, Insulet Corporation, Livzon Pharmaceutical Group INC., Hangzhou Tigermed Consulting Co., Ltd, Hansoh Pharmaceutical Group Co Ltd, Republic Services Inc., Saputo Inc., Budweiser Brewing Company APAC, Holcim AG en Take-Two Interactive Software, Inc.

Doelstellingen

CO₂e-voetafdruk*

CO₂e-intensiteit van scope 1 en 2 emissies

De langetermijndoelstelling van Athora Netherlands is om in 2050 een netto nulmissie te realiseren om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C. De tussendoelen zijn om de broeikasgasintensiteit van de beleggingen van Athora Netherlands met ten minste 50% te verminderen in 2030 en 75% in 2040 ten opzichte van het niveau in 2020. Dit vertaalt zich naar een reductie van 7% per jaar.

Ten opzichte van 3 maanden geleden is de CO₂e-intensiteit de beleggingen voor eigen rekening gedaald (-9,4%) terwijl de CO₂e-intensiteit van de Unit Linked-beleggingen stabiel is gebleven (+0,1%).

* De ontwikkeling van de uitstootcijfers in deze kwartaalrapportage wijkt af van het jaarverslag omdat in laatstgenoemde een inflatiecorrectie wordt uitgevoerd.

Disclaimer

The logo for 'actiam' is located in the top right corner. It features the word 'actiam' in a lowercase, sans-serif font. The 'a' and 'i' are blue, while the remaining letters are dark blue. The background of the slide is a blurred image of several hands of different colors (pink, blue, white) being held together in a circle, suggesting a group or community.

Athora Netherlands N.V. en Athora Netherlands Sense B.V. (gezamenlijk Athora Netherlands) streven ernaar om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken uit betrouwbare bronnen. Athora Netherlands staat echter niet in voor de juistheid en volledigheid van de informatie die in dit document wordt gegeven (hierna te noemen: Informatie). De Informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. Athora Netherlands geeft geen garanties, expliciet of impliciet, met betrekking tot de vraag of de Informatie juist, volledig of actueel is. Athora Netherlands is niet verplicht om de Informatie aan te passen of om onnauwkeurigheden of fouten te corrigeren.

De ontvangers hiervan kunnen geen rechten ontleen aan deze Informatie. De Informatie in deze presentatie is gebaseerd op historische gegevens en is geen betrouwbare bron voor het voorspellen van toekomstige waarden of koersen. De Informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet identiek aan de informatie die door Athora Netherlands voor interne doeleinden wordt gebruikt. Athora Netherlands garandeert niet dat de kwantitatieve opbrengsten / winsten of andere resultaten met betrekking tot de verstrekte Informatie gelijk zullen zijn aan de potentiële winsten en resultaten volgens de prijsmodellen van Athora Netherlands.

Het is niet toegestaan de Informatie te vermenigvuldigen, reproduceren, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder de voorafgaande uitdrukkelijke, schriftelijke, toestemming van Athora Netherlands.

De bespreking van risico's met betrekking tot Informatie kan niet worden beschouwd als een volledige opsomming van alle terugkerende risico's. De Informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijk, financieel, investeringsadvies, hedging-, handels-, juridisch, regulerend, fiscaal of boekhoudkundig advies. De ontvanger van de Informatie is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de Informatie. De beslissingen op basis van de Informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger.

De informatie is uitsluitend bedoeld voor professionele en institutionele beleggers in de zin van artikel 1:1 van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en is niet bestemd voor US Persons als gedefinieerd in de United States Securities Act of 1933 en mag niet gebruikt worden voor het werven van investeringen of inschrijven op effecten in landen waar dit niet is toegestaan door de lokale toezichthouder of wet- en regelgeving.

Met betrekking tot diensten verleend door Athora Netherlands N.V.: De informatie is uitsluitend opgesteld ter informatie en is geen aanbod (of uitnodiging):

- om effecten of een ander beleggingsproduct te kopen of verkopen
- om deel te nemen in een handelsstrategie;
- tot het verlenen van een beleggingsdienst.